

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Калиновик
за период 01.01.-31.12.2017. године**

Број: РВ057-18

Бања Лука, 14.11.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	12
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	14
	6.1.1. Приходи и примици	14
	6.1.2. Расходи и издаци.....	16
	6.1.3. Разлика у финансирању	19
	6.2. Биланс успјеха	19
	6.2.1. Приходи.....	19
	6.2.2. Расходи.....	20
	6.2.3. Финансијски резултат	21
	6.3. Биланс стања.....	21
	6.3.1. Актива	21
	6.3.2. Пасива.....	23
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	24
	6.4. Биланс новчаних токова	24
	6.5. Временска неограниченост пословања	24
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	25
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	25

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Калиновик који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани финансијски извјештај Општине Калиновик истинито и објективно приказује, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиrom финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Пописом нису обухваћена потраживања и обавезе, што није у складу са члановима 4,17. и 18. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1, 6.1.3, 6.2.1. и 6.3.1.3 извјештаја

Буџетски приходи су прецијењени за 50.000 КМ по основу евидентирања грантова на обрачунској основи за колико су прецијењена остала краткорочна потраживања, што није у складу са чланом 108. став 1) Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. На основу наведеног разлика у финансирању је више исказана за 50.000 КМ

Приходи обрачунског карактера потцијењени су за 276.376 КМ и расходи по основу усклађивања вриједности имовине су потцијењени за 16.237 КМ, јер евидентирања насталих и наплаћених пореских и непореских потраживања нису извршена у складу са Упутством о примјени Међународног рачуноводственог стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси). Због наведеног и других неправилних евидентирања мање је исказан

финансијски резултат за 192.139 KM (мање су исказани приходи за 226.376 KM и мање су исказани расходи за 34.237 KM).

Краткорочна потраживања су потцијењена за 95.512 KM за колико су прецијењена дугорочна потраживања услед погрешне класификације по рочности, што није у складу са захтјевима параграфа 76. MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја.

Није извршена процјена наплативости потраживања, односно исправка вриједности у најмањем износу од 18.000 KM, што није у складу са чланом 73. став 2) Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Евидентирање инвестиционе имовине није извршено у складу са параграфом 20. MPC-JC 16 Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Сходно томе инвестициона имовина је потцијењена у најмањем износу од 300.905 KM док су прецијењени грађевински објекти за 173.958 KM и земљиште за 126.947 KM.

Као што је наведено под тачком 6.5. и 6.7. извјештаја:

Општина није у Напоменама уз финансијске извјештаје дала образложење везано за сталност пословања, што није у складу са MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38).

Напомене уз Консолидоване финансијске извјештаје не садрже све потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и нису у потпуности објелодањене информације у вези са примјеном MPC-JC 17 (параграф 88 тачка е. и 89 тачка б. и ц.), MPC-JC 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене порези и преноси (параграф 106 тачка б.), информације о судским споровим и отписаним потраживањима.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2017. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност

пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 14.11.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Калиновик за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијском извјештају Општине Калиновик за 2017. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што смо навели у тачки 4. извјештаја:

Код провођења процедура јавних набавки у 2017. години за набавке: санитетског возила; асфалтирања и израде стаза, поправке фасада нису поништени поступци у складу са чланом 69. став (2) тачка е) Закона о јавним набавкама, јер су цијене свих прихватљивих понуда знатно веће од обезбијеђених средстава за предметну набавку. Туристичка организација Калиновик и ЈУ Центар за социјални рад нису донијеле правилник о директном споразуму у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама.

Као што смо навели у тачки 6.1.1.1, и 6.1.2.1. извјештаја:

Општина није издавала рјешења за комуналне накнаде и на тај начин нису створене претпоставке за наплату прихода по основу исте, што није у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима.

Скупштина општине није донијела планове и програме: коришћења средстава дефинисаних чланом 195. Закона о водама, утрошка средстава од концесионе накнаде како је дефинисано чланом 32. Закона о концесијама, као ни одржавања и обнављања комуналних објеката и комуналних услуга заједничке комуналне потрошње како је дефинисано чланом 21. Закона о комуналним дјелатностима.

Обрачун плата и других личних примања запослених у Општинској управи није у потпуности са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе, јер је примијењен интерни акт - Појединачни колективни уговор за запослене у Административној служби Општине Калиновик из 2008. године, који је донесен на основу прописа који су престали да важе. Неусклађености код обрачуна истих су по основу: висине коефицијената за обрачун плате, стимулација, обрачуна минулог рада, увећања основне плате и накнада плата.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја Начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Калиновик обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Калиновик.

Бања Лука, 14.11.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са члановима 4, 17. и 18. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) приликом консолидације финансијских извјештаја укључује вриједност нето имовине односно капитала других ентитета јавног сектора у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) евидентирање грантова на готовинској основи врши у складу са чланом 108. став 1) Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 4) обрачунски приходи и потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе евидентирају у складу са Упутством о примјени MPC-JC 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);
- 5) на датум извјештавања врши процјена потраживања са становишта њихове наплативости како је дефинисано са чланом 73. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 6) евидентирање потраживања која доспијевају у периоду до годину дана од датума извјештавања врши у складу са захтјевима MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја (параграф 76.);
- 7) имовина која је дата у закуп евидентира као инвестициона имовина у складу са параграфом 20. MPC-JC 16 Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и
- 8) напомене уз финансијске извјештаје у потпуности састављају у складу са захтјевима MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) у Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе утврде радна мјеста у складу са чланом 10. Уредбе о категоријама, звањима и условима за обављање послова службеника у јединицама локалне самоуправе;
- 2) да се поступци јавних набавки везано за прихватљивост цијена понуда проводе у складу са чланом 69. став (2) тачка е) Закона о јавним набавка;

- 3) наплата прихода од комуналне накнаде врши у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима и одреди висина плаћања на основу Одлуке о комуналној накнади;
- 4) обрачун плата и накнада запослених врши у складу са члановима 9,10. и 20. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе;
Препоручује се Скупштини општине да:
- 5) усвоји годишње план утrophка средстава од концесионе накнаде у складу са чланом 32. Закона о концесијама, затим програм коришћења средстава у складу са чланом 195. Закона о водама и програм одржавања и обнављања комуналних објеката и комуналних услуга заједничке комуналне потрошње у складу са чланом 21. Закона о комуналним дјелатностима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Одлука о извршењу ребаланса буџета Општине Калиновик за 2017. годину;
- Закон о јавним набавкама
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о раду;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама
- Закон о комуналним таксама
- Закон о концесијама
- Закон о комуналним дјелатностима
- Закон о социјалној заштити
- Закон о водама
- Закон о спорту
- Уредба о издацима за службена путовања у земљи и иностранству
- Уредба о начелима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у градској односно општинској управи

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеноЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Калиновик (у даљем тексту: Општина) је основна територијална јединица локалне самоуправе која се налази у источном дијелу Републике Српске. На подручју Општине су 64 насељена мјеста, организована у 5 мјесних заједница. Према задњим прелиминарним резултатима пописа на подручју Општине настањен је 1.971 становник.

Општина обавља активности у складу са Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16), као и друге надлежности које су јој пренесене другим законима. Органи општине су Скупштина и начелник Општине. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политика општине коју чине 13 одборника, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Општина Калиновик је 2013. године ушла у систем трезорског пословања (СОФИ) и послује преко јединственог рачуна трезора.

Консолидовани годишњи финансијски извјештај Општине за 2017. годину, поред Општинске управе чине и финансијски извјештаји нижих буџетских корисника (јавних установа) чије су главне књиге у саставу Главне књиге трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ) и то ЈУ Центар за социјални рад Калиновик, Туристичка организација Калиновик, ЈУ Гимназија и Народна библиотека “Јован Дучић”.

Средња школа ЈУ Гимназија и Народна библиотека средства за рад обезбјеђују дијелом из буџета Републике Српске (средства за бруто плате и накнаде запосленим), док се материјални трошкови обезбјеђују из буџета Општине. Административна служба општине, ЈУ Центар за социјални рад Калиновик и Туристичка организација Калиновик се у цијелости финансирају из буџета Општине.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2017. годину, Општина је сврстана у изразито неразвијене јединице локалне самоуправе.

Општина је у року који је прописан законом доставила примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период од 01.01-31.12.2017. године. Наведене примједбе нису имале утицај на налазе и мишљења за финансијске извјештаје и усклађеност.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијских извјештаја Општине за 2013. годину, сачинила Извјештај у којем је изражено мишљење са резервом и дато 9 препорука за отклањање утврђених неправилности. Према Извјештају о провођењу препорука (ИП014-16 од 12.12.2016. године) Општина је добила закључак са резервом, јер од укупно девет препорука није провела једну препоруку, док су три дјеломично проведене. Општина и у 2017. години није провела препоруку да се помоћна књига имовине ажурира и имовина искаже са свим потребним подацима (јединици мјере објекта – површини или другом параметру величине, називу добављача и другим

релевантним карактеристикама сваке ставке имовине како смо навели у тачки 3. извјештаја). Образложења у вези дјелимично проведених препорука су дата у тачки 6.1.2.1. извјештаја.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање система интерних контрола Општине дјелимично су дефинисани постојећим интерним актима: Статут Општине, Одлука о оснивању Општинске управе, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе и Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима.

Општинска управа се од 2017. године организује као јединствена управа без одјељења, служби и унутрашњих организационих јединица. Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општине Калиновик у Општинској управи систематизовано је 15 радних мјеста са 17 извршилаца. На дан 31.12.2017. године у Општини, са потрошачким јединицама, је било 29 запослених, од тога у општинској управи 17 запослених на неодређено вријеме, два функционера и два приправника, у ЈУ Туристичкој организацији једно запослено на неодређено вријеме и два приправника и ЈУ „Центру за социјални рад“ два запослена на неодређено вријеме, два запослена на одређено и један приправник. У односу на исти период 2016. године није било промјена.

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе утврђене су двије категорије за једно радно мјесто, самостални стручни сарадник или виши стручни сарадник, што није у складу са чланом 10. Уредбе о категоријама звањима и условима за обављање послова службеника у јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 10/17). Појединачни колективни уговор између Општине и синдикалне организације ступио је на снагу дана 29.11.2017. године, али се тек примјењује од јануара 2018. године без писаних образложења да је примјена пролонгирана. Обрачун плата за навршене године радног стажа (минули радни стаж) се врши по стопи од 0,3% док је у рјешењима за плате наведено 0,5 %. Начелник општине није донио план запошљавања према члану 64. Закону о службеницима и намјештеницима у органима локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16).

Правилник о интерним и контролним поступцима из 2014. године није прилагођен новом Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе, јер дефинише обавезе и одговорности начелника одјељења и координатора одсјека за радна мјеста која нису систематизована. Начелник општине није формирао комисију за интерну контролу у општинској управи која ће вршити надгледање интерних контролних поступака како је дефинисано чланом 41. Правилника о интерним и контролним поступцима

Није донесен интерни акт којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима, што је обавеза прописана по члану 8. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16). Лице задужено за успостављање и провођење финансијског управљања и контроле није оперативно проводило активности координације у вези са системом интерних финансијских контрола, није израђен план нити састављен извјештај о функционисању система интерних контрола у складу са чланом 14. Закона о систему интерних финансијских контрола.

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године није обухватио сву имовину и обавезе. Нису сачињене пописне листе за: нематеријална произведену имовину, потраживања, обавезе и дио нефинансијске имовине (моторна возила, јавна расвјета и др.), те попис није вршен у складу са члановима 4, 17. и 18. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16). Сходно наведеном није постигнут основни циљ пописа – усаглашавање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, односно утврђивање тачног стања предмета пописа (у количинском и вриједоносном смислу), чије поређење са стањем исказаним у књиговодственим евиденцијама треба да укаже, не само на постојање евентуалних одступања, већ и на узроке који су довели до њих и који у коначном треба да омогући истинито и тачно билансирање имовине и обавеза. Прије сачињавања годишњих финансијских извјештаја нису вршена усаглашавања међусобних потраживања и обавеза (конфирмација салда) у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15).

Помоћна књига основних средстава (нефинансијске имовине у сталним средствима) није у потпуности вођена у складу са правилима и процедурама вођења помоћних књига, јер дио имовине (објекти, опрема, нематеријална улагања, јавна расвјета итд.) не садржи потребне податке о имовини нпр. јединицу мјере објекта – површину или друге параметре величине, датум набавке, назив добављача и друге релевантне карактеристике сваке ставке имовине.

Код евидентирања нефинансијске имовине Образац 3 се саставља збирно за више пословних догађаја (сабрано више фактура у један износ) и као такав уноси у ГКТ, што није у складу са Упутством о форми, садржају и начину попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ бр 10/17). Уносом на овај начин повећава се ризик од настанка грешке и отежава откривање истих.

Туристичка организација Калиновик и ЈУ Центар за социјални рад су повјерили услуге састављања појединачних финансијских извјештаја другом правном лицу, што није у складу са чланом 12. став 2. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 115/17) који налаже да се сачињавање финансијских извјештаја може повјерити само за дио пословања изван система главне књиге трезора.

Скупштина општине није извршила дио својих обавеза из надлежности које се односе на сљедеће:

- нису донесена интерна акта у складу са Законом о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13) као што су: стратегија развоја локалних путева и улица у насељу (члан 13. став 4.).

Сходно наведеном успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да у потпуности обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са важећом регулативом

Препоручује се начелнику општине да:

- у **Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе утврде радна мјеста у складу са чланом 10. Уредбе о категоријама, звањима и условима за обављање послова службеника у јединицама локалне самоуправе**
- **обезбиједи да се попис имовине и обавеза врши у складу са члановима 4, 17. и 18 Правилника о начину и роковима вршења пописа**

и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

4. Набавке

Планом јавних набавки и измјенама за 2017. годину планиране су набавке укупне вриједности 462.088 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту ПДВ-а) од тога набавке роба (166.900 КМ), услуга (50.100 КМ) и радова (245.088 КМ).

Према извјештају о реализацији у току године проведено је 29 поступака набавки у износу од 389.007 КМ, од чега једна отвореним поступком 58.547 КМ, седам конкурентским захтјевом за доставу понуда у вриједности од 234.975 КМ, 20 поступака директним споразумом у вриједности од 77.580 КМ и један поступак по посебним процедурама (Анекс II дио Б) у вриједности од 17.904 КМ. Општина је провела отворени поступак за набавку санитарског возила за социјалну установу за смјештај старих лица вриједности (58.547 КМ). Провођењем конкурентских захтјева за достављање понуда извршене су набавке: намјештаја за старачки дом (32.790 КМ), дизел електричног агрегата (13.120 КМ), радови на поправкама фасада (45.474 КМ), асфалтирање и израда стаза (79.284 КМ) и радови на затварању бочне стране на фарми Павловац (35.466 КМ).

Општина није поништила поступке јавних набавки: санитарског возила, асфалтирања и израде стаза и поправке фасада у складу са чланом 69. став (2) тачка е) Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске“, број 38/14) јер су цијене свих прихватљивих понуда знатно веће од обезбијеђених средстава за предметну набавку. За одређене набавке нису објављене одлуке о избору најповољнијег понуђача и основни елементи уговора у складу са члановима 70. став (6) и 75. став (2) Закона о јавним набавкама. Туристичка организација и ЈУ Центар за социјални рад нису донијеле правилник о директном споразуму у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама.

Код осталих испитаних набавки нису уочене материјално значајне неправилности и неусклађености са Законом о јавним набавкама осим супротности са подзаконским актима :

- Комисије за јавну набавку нису потписале Изјаву о непристрасности и повјерљивости у складу са чланом 7. став (4) и (6) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке.
- Комисија за набавке није донијела пословник о раду комисије (члан 9. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке)
- У Обрасцу реализације уговора оквирног споразума није наведен оквирни споразум набавке горива из претходног периода, што није у складу са чланом 3 став (1) г) Упутства о објави основних елемената уговора и измјене уговора („Службени гласник БиХ“ број 56/2015).

Препоручује се начелнику општине да се поступци јавних набавки везано за прихватљивост цијена понуда проводе у складу са чланом 69. став (2) тачка е) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Калиновик је 26.12.2016. године донијела Одлуку о усвајању буџета за 2017. године у износу од 2.488.300 КМ, а 25.12.2017. године усвојен је

ребаланс буџета у износу од 2.757.096 КМ. Најзначајније разлике у односу на основни буџет се односе на: повећање непореских прихода по основу накнада за кориштење шума и грантова по основу потписаног уговора са Инвестиционо развојном банком Републике Српске (у даљем тексту: ИРБ РС) за пројекат геронтолошког центра, а на страни расхода: смањење расхода за лична примања и повећања грантова.

Ребалансом буџета планирани су: порески приходи (1.648.450 КМ), непорески приходи у износу од (728.589 КМ), грантови и трансфери (278.000 КМ) и примици (8.052 КМ). Општина је извршила расподјелу суфицита из 2016. године у износу од 94.005 КМ на основу Одлуке Скупштине општине о расподјели утврђеног нераспоређеног суфицита претходне године расположивог за расподјелу 01.09.2017. године, на коју је претходно добијена сагласност Министарства финансија. Буџетска потрошња је ребалансом буџета планирана за: расходе за лична примања (612.808 КМ), расходе по основу коришћења роба и услуга (521.775 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (18.886 КМ), субвенције (85.500 КМ), грантове (594.624 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета (277.700 КМ), трансфере између различитих јединица власти (8.400 КМ), буџетску резерву (33.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (499.407 КМ), издатке за отплату дугова (97.196 КМ) и остале издатке (7.800 КМ). Након ребаланса буџета нису вршене реалокације буџетских ставки.

Расподјела буџетске резерве у износу од 32.807 КМ је вршена највише за грантове и дознаке и то: помоћи за лијечење, школовање, учешћа на спортским и другим манифестацијама, помоћи вјерским и туристичким субјектима.

6. Финансијски извјештаји

У обрасцима финансијских извјештаја Биланс успјеха и Биланс новчаних токова за 2017. годину нису попуњене колоне које се односе на претходну годину, што није у складу са члановима 40. и 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17). Одступање у примјени одредби Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника које се односи на исказивање упоредних података о приходима и расходима за претходну годину је посљедица примјене новог Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике којим су измијењени структура и садржај појединих позиција (прихода, расхода, примитака и издатака). Због тих промјена и због увођења нових позиција које нису биле садржане у ранијем контоном плану, ретроактивно преправљање података презентованих у финансијским извјештајима за претходну годину није вршено (члан 125. став 3. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике).

Према одредбама члана 27. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, годишњи финансијски извјештаји за јединице локалне самоуправе имају карактер финансијских извјештаја у смислу одредби и захтјева Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (МРС-ЈС), тако да неисказивање упоредних података за претходну годину у Билансу успјеха за ревидирану годину представља одступање од одредби МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. и 53 - 58). Уз обрасце годишњих финансијских извјештаја буџетски корисници су дужни да, поред осталог, сачине и писано образложење уз посебан осврт на узроке значајних разлика у односу на план и претходну годину и било каква друга кретања финансијских показатеља, у складу са чланом 46. став 5. Правилника о финансијском извјештавању буџетских

корисника и MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја, што је Општина дјелимично учинила.

Општина није укључила у консолидовани финансијски извјештај вриједност нето имовине односно капитала других ентитета јавног сектора, који су под њеном контролом, у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику општине да се приликом консолидације финансијских извјештаја укључује вриједност нето имовине односно капитала других ентитета јавног сектора у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01.-31.12.2017. године исказано је у обрасцу ПИБ и обрасцу ПИФ. Исказани су буџетски приходи, примици и расподјела суфицита претходног периода у износу од 2.873.171 КМ што је 4% више извршење од ребаланса буџета. Буџетски расходи и издаци су исказани у износу 2.534.780 КМ што је 8% ниже извршење од ребаланса буџета. Исказана позитивна разлика у финансирању у износу од 338.391 КМ али према налазу ревизије је мања за 50.000 КМ (објашњено у тачки 6.1.1.1 извјештаја) и износи 288.383 КМ.

Извјештај о извршењу буџета за 2017. годину Скупштина је усвојила на сједници одржаној 10.05.2018. године. Презентовани извјештај није састављен у складу са чланом 47. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), односно члановима 6. и 22. Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета („Службени гласник Републике Српске“, број 100/13), јер нису дати табеларни прегледи одступања оперативног буџета од ребаланса, табеларни преглед коришћења средстава буџетске резерве, почетно стање јединствених рачуна трезора и рачуна посебних намјена као и подаци о почетном и завршном стању имовине, обавеза и извора средстава (обавеза дефинисана чланом 6. став 4. и чланом 22. став 1. под и) и став 2. Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета).

6.1.1. Приходи и примици

Општина је исказала приходе и примитке у износу од 2.779.166 КМ на фонду 01 (буџет у јуџем смислу) од чега приходи износе 2.771.994 КМ, а примици 7.172 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Буџетске приходе чине: порески и непорески приходи, грантови и трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти. По налазу ревизије буџетски приходи су више исказани за 50.000 КМ (објашњење у даљем дијелу текста – грантови)

Порески приходи су исказани у износу од 1.673.727 КМ што је 2% више од усвојеног ребаланса буџета. Пореске приходе највише чине индиректни порези (1.542.356 КМ) прикупљени од Управе за индиректно опорезивање, порези за лична примања и приходе од самосталне дјелатности (91.490 КМ) и порези на имовину (39.715 КМ).

Непорески приходи су исказани у износу 721.643 КМ што је 1% мање од ребаланса буџета, а чине их приходи од закупа и ренте (3.800 КМ), административних накнада и такси (5.979 КМ), комуналне накнаде и таксе (32.533 КМ), накнаде по разним основама (640.920 КМ), приходи од пружања јавних услуга (2.482 КМ) и остали непорески приходи (35.909 КМ).

Приходи од комуналних накнада и такси су остварени само по основу комуналних такси. Буџет по основу изворних прихода није свеобухватан, јер нису створене претпоставке за наплату прихода по основу комуналне накнаде. Општина није издавала рјешења за комуналне накнаде у 2017. години и претходним годинама, што није у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11,100/17) и Одлуке о комуналној накнади („Службени гласник општине Калиновик“, број 12/14), гдје је одређена висина и обавеза плаћања комуналне накнаде.

Накнаде по разним основама односе се највише на накнаде за коришћење шума и шумског земљишта (617.160 КМ), концесионе накнаде за коришћење природних и других добара од општег интереса (10.880 КМ) и накнаде за заштиту вода (3.255 КМ).

Скупштина општине није донијела програм коришћења средстава дефинисаних чланом 195. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06, 92/09,121/12) нити годишњи план утрошка средстава од концесионе накнаде како је дефинисано чланом 32. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13). Такође није донесен програм одржавања и обнављања комуналних објеката и комуналних услуга заједничке комуналне потрошње како је дефинисано чланом 21. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11 и 100/17).

Скупштина општине је усвојила програм о утрошку намјенских средстава по основу накнаде дефинисане чланом 89. Закона о шумама али Извјештаји о реализацији до завршетка ревизије нису разматрани од стране Скупштине општине.

Грантови су исказани у износу од 110.000 КМ, а односе се на дозначена средства у износу 60.000 КМ за пројекат оснивање ЈУ Дом за старија лица Калиновик и 50.000 КМ од Америчке агенције за међународни развој (УСАИД-а) за Програм подршке маргинализованим групама (у даљем тексту ППМГ). Грантови су прецијењени за 50.000 КМ због евидентирања на обрачунској основи за колико су прецијењена остала краткорочна потраживања, што није у складу са чланом 108. став 1) Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17) који налаже признавање грантова на готовинској основи.

Трансфери између буџетских јединица власти исказани су у износу од 266.624 КМ што је 59% више од ребаланса буџета, а у главном се односе на трансфере од ентитета (266.108 КМ). Влада Републике Српске је додијелила 100.000 КМ Општини Калиновик за суфинансирање пројекта Јавна установа Дом за старија лица Калиновик на основу Одлуке о измјенама одлуке о одређивању приоритетних услуга пројекта из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2017. години са расподјелом средстава („Службени гласник Републике Српске“, број 5/18).

Препоручује се начелнику Општине да обезбједи да се:

- наплата прихода од комуналне накнаде врши у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима и одреди висина плаћања на основу Одлуке о комуналној накнади;
- евидентирање грантова на готовинској основи врши у складу са чланом 108. став 1) Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике

Препоручује се скупштини Општине да усвоји годишње план утрошка средстава од концесионе накнаде у складу са чланом 32. Закона о концесијама, затим програм коришћења средстава у складу са чланом 195. Закона о водама и програм одржавања и обнављања комуналних објеката и комуналних услуга заједничке комуналне потрошње у складу са чланом 21. Закона о комуналним дјелатностима.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 7.172 КМ на фонду 01 а чине их примици за нефинансијску имовину (252 КМ) и остали примици (6.920 КМ). Остали примици се односе на примитке из трансакција са другим јединицама власти који настају за наплаћена потраживања од фондова обавезног осигурања по основу накнада плата која се рефундирају.

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци исказани су у износу од 2.534.780 КМ на фонду (01) од тога расходи су 2.031.731 КМ, а издаци 503.049 КМ.

6.1.2.1. Расходи

Буџетски расходи исказани су износу 2.031.731 КМ што је 6% ниже у односу на ребаланс буџета, а односе се на текуће расходе 2.019.287 КМ и трансфере између и унутар јединица власти 12.444 КМ.

Текући расходи су исказани по основу: расхода за лична примања запослених (597.465 КМ), расхода по основу коришћења роба и услуга (483.082 КМ), расхода финансирања (18.886 КМ), субвенција (80.679 КМ), грантова (553.275 КМ), дознака на име социјалних давања (285.900 КМ).

Расходи за лична примања запослених су нижи 3% од ребаланса буџета, а чине их: расходи бруто плата запослених (446.010 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (145.562 КМ), расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (5.893 КМ).

Коефицијенти за обрачун плата нису одређени у складу са чланом 6. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/17). Укупно 18 запослених је остваривало стимулације од 5% до 15% што супротно члану 9. и 20. Посебног колективног уговора. Минули радни стаж обрачуван је на основну плату увећану са стимулацијом, што није у складу са чланом 5. став 4) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе.

Основица је одређена у износу од 130 КМ, али су у току године Одлукама о привременом повећању плата сви запослени примаоли додатно фиксни износ од 65 КМ увећања на основну плату, а у децембру мјесецу су остварили још додатак на плату од 150 КМ, што није у складу са чланом 5. став 6) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе. Примијењен интерни акт за

обрачун плата и накнада је Појединачни колективни уговор за запослене у Административној служби општине Калиновик из 2008. године, који је донесен на основу прописа који су престали да важе. Од јануара 2018. године примјењују се коефицијенти у складу одредбама Посебног колективног уговора и Колективног уговора за запослене у Општинској управи Општине Калиновик (од 29.11.2017. године).

Бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада највише се односе на: накнаде за топли оброк (32.304 КМ), расходе за накнаде превоза на посао и са посла (10.088 КМ), расходе за регрес за годишњи одмор (24.420 КМ), расходе за зимницу (11.655 КМ), расходе за огрев (11.655 КМ) .

Бруто накнаде трошкова запослених за зимницу и огрев су обрачунате и исплаћене супротно одредбама члана 10. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе који не предвиђа овакве врсте накнада.

Препоручује се начелнику Општине да објезбиједи да се обрачун плата и накнада запослених врши у складу са члановима 9. 10. и 20. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе.

Расходи по основу кориштења роба и услуга исказани су у износу 483.082 КМ што је 7 % ниже од ребалансом буџета одобрених.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 68.635 КМ, што је ниже за 6 % у односу на ребаланс буџета, а чине их расходи по основу утрошка енергије (6.753 КМ), комуналне услуге (22.080 КМ), комуникационе услуге (23.422 КМ) и остали.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 10.677 КМ и за 19% су нижи у односу на ребаланс буџета. Односе се на расходе за: канцеларијски материјал (4.502 КМ), материјал за одржавање чистоће (1.816 КМ) и расходи за стручну литературу, часописе и дневну штампу (4.359 КМ).

Расходи за материјал за посебне намјене исказани су у износу од 3.657 КМ.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 49.091 КМ што је 25% ниже у односу на ребаланс буџета, а чине их највише расходи одржавања: путева (25.599 КМ), аутомобила (15.148 КМ) и остало текуће одржавање (6.989 КМ).

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 14.293 КМ и нижи су за 16% од ребаланса буџета, а односе се на расходе по основу путовања и смјештаја у земљи (1.323 КМ) и расходи по основу утрошка горива (12.970 КМ).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 43.789 КМ и за 19% су нижи од ребаланса буџета, а чине их расходи за услуге финансијског посредовања (4.047 КМ), расходи за услуге осигурања (13.202 КМ), расходи за услуге информисања и медија (5.463 КМ), расходи за ревизијске и рачуноводствене услуге (2.540 КМ), расходи за компјутерске услуге (10.117 КМ) и расходи за остале стручне услуге (7.104 КМ).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине исказани су у износу од 63.569 КМ и за 1% су виши од ребаланса буџета, а односе се највише на: расходе за услуге одржавања зелених површина (12.737 КМ), расходи за услуге зимске службе (24.873 КМ) и расходе по основу утрошка електричне расвјете на јавним површинама (22.903 КМ).

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 228.411 КМ и за 2% су нижи од ребаланса буџета, а односе се највише на расходе за бруто накнаде скупштинским посланицима и одборницима (87.562 КМ), расходи за бруто накнаде по уговору о дјелу (9.816 КМ), расходи за бруто накнаде за привремене и повремене послове и уговор о допунском раду (4.715 КМ), расходи за остале бруто накнаде (53.416 КМ), расходи по основу репрезентације (17.681 КМ), расходи по основу организације крсне славе Општине (23.769 КМ) и остали непоменути расходи (16.308 КМ).

Расходи финансирања и други трошкови исказани су у износу 18.886 КМ и извршени су 100% у односу на ребаланс буџета, а потпуности их чине расходи по основу камата на примљене зајмове у земљи.

Субвенције су исказане у износу 80.679 КМ и за 6% су ниже у односу на ребаланс буџета, а чине их субвенције у области пољопривреде (63.703 КМ) и субвенције у осталим областима (16.976 КМ).

Грантови су исказани у износу 553.275 КМ и за 7% су нижи од ребаланса буџета Текући грантови су додијељени: ЈЗУ Дому здравља „Свети Лука“ Калиновик (90.000 КМ), Општинској организацији Црвеног крста (11.563 КМ), Удружењу пољопривредних произвођача Калиновик (21.981 КМ), Општинској борачкој организацији (20.500 КМ), Ватрогасном друштву Калиновик (29.198 КМ), удружењима пензионера (9.000 КМ) спортским и омладинским и удружењима (55.900 КМ) и др.

Капитални грантови односе се највише: Пројекат ППМГ (100.000 КМ) за 16 корисника по јавном позиву за додјелу финансијских средстава за финансирање бизниса, Општинској борачкој организацији (40.500 КМ), Заједницама етажних власника за фасаде (36.230 КМ), помоћ ЈКП „Рад“ за набавку контејнера (6.429 КМ) и др. Општина нема дефинисане критеријуме за додјелу средстава гранта у складу са чланом 11. Одлуке о извршењу буџета Општине. Скупштина општине није донијела стратешки програм развоја спорта прописаним чланом 10. Закона о спорту („Службени гласник Републике Српске“, број: 4/02, 66/03, 73/08 и 102/08), али је усвојен Програм спортских и културних активности на подручју општине Калиновик за 2017. годину.

Дознаке на име социјалне заштите исказане су у износу 285.900 КМ и за 3% су више од ребаланса буџета, а највише се односе на дознаке које одобрава и исплаћује ЈУ Центар за социјални рад Калиновик по основу права утврђених Законом о социјалној заштити помоћи (107.008 КМ), помоћ за смјештај у установе и њега других лица износи (62.462 КМ), стипендије (40.440 КМ), средства за подстицај наталитета и склапање бракова у износу од (10.000 КМ).

Трансфери између и унутар јединица власти исказани су у износу 12.444 КМ и вишу су за 48% у односу на ребаланс буџета, а односе се највише на трансфере фондовима обавезног социјалног.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 503.049 КМ на фонду (01), а односе се на издатке за нефинансијску имовину (398.062 КМ), издатке за отплату дугова (97.195 КМ) и остале издатке (7.792 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину су извршени 20% мање у односу на ребаланс буџета, а односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката

(119.157 KM), издатке за инвестиционо одржавање и реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (84.376 KM), издатке за набавку постројења и опреме (165.643 KM), издатке за нематеријалну произведену имовину (25.656 KM) и издатке за залихе материјала робе и ситног инвентара (3.230 KM). На издацима прибављања зграда и објеката највећи дио се односи на асфалтирање улица и стаза за које је извршено резервисање буџетских средстава у износу 79.794 KM.

Издаци за отплату дугова односе се на отплату дуга по основу дугорочног кредита ИРБ-а РС за куповину дрвног индустријског комплекса „Јажићи“ (више објашњено у тачки 6.3.2.2. извјештаја).

Остали издаци односе на издатке из трансакција са другим јединицама власти настале за накнаде плата за породилшко одсуство који се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања.

6.1.3. Разлика у финансирању

Позитивна разлика у финансирању у обрасцу ПИФ и ПИБ исказана је у износу од 338.391 KM. Настала је као разлика између исказаних буџетских прихода, примитака и расподјеле резултате претходног периода у износу од 2.873.171 KM и исказаних буџетских издатака у износу од 2.534.780 KM. Према налазу ревизије остварена је позитивна разлика у финансирању у износу од 288.391 KM (више су исказани приходи у износу 50.000 KM како је објашњено у тачки 6.1.1.1 извјештаја).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у билансу успјеха исказани су у износу од 2.619.327 KM, а чине их буџетски приходи у износу 2.771.994 KM који се исказују у извјештајима о извршењу буџета (ПИБ и ПИФ а објашњени су под тачком 6.1.1. извјештаја) и приходи обрачунског карактера у негативном износу (-152.667 KM). Према налазу ревизије приходи у билансу успјеха износе 2.845.703 KM (укупно потцијењени за 226.376 KM и то: прецијењени за 50.000 KM буџетских прихода објашњених у тачки 6.1.1.1 и потцијењени за 276.376 KM прихода обрачунског карактера објашњених у даљем дијелу текста).

Приходи обрачунског карактера исказани су у негативном износу (-152.667 KM) и то по основу: прихода од усклађивања вриједности имовине (100.421 KM), негативном износу осталих прихода обрачунског карактера (-254.451 KM) и помоћи у природи (850 KM). Приходи обрачунског карактера у билансу успјеха према налазу ревизије износе 123.709 KM (позитиван салдо) и потцијењени су за 276.376 KM.

Евидентирање насталих и наплаћених пореских и непореских потраживања и обрачунских прихода из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за 2017. годину није исправно извршено у складу са тачкама 11. и 14. Упутства о примјени Међународног рачуноводственог стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16). Накнаде по основу коришћења шума евидентирани су два пута и то по основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 2017. године од Пореске управе Републике Српске и по основу достављене информације Шумског газдинства „Зеленгора“ Калиновик. Погрешно евидентирање је за последицу имало да су остали приходи обрачунског карактера више сторнирани односно потцијењени за најмање 276.373 KM.

Приходи обрачунског карактера по основу насталих и наплаћених пореских и непореских потраживања су погрешно класификовани на остале приходе обрачунског карактера умјесто на приходе обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа у складу чланом 138. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 98/16 и 115/17).

Препоручује се начелнику општине да се обрачунски приходи и потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе евидентирају у складу са Упутством о примјени МРС-ЈС 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 2.419.400 КМ, а чине их буџетски расходи у извјештајима о извршењу буџета (ПИБ и ПИФ) у износу 2.019.287 КМ (објашњени под тачком извјештаја 6.1.2.1) и расходи обрачунског карактера у износу од 387.669 КМ. Према налазу ревизије расходи у билансу успјеха износе 2.453.637 КМ и потцијењени су најмање за 34.237 КМ.

Расходи обрачунског карактера су исказани по основу: набавне вриједности реализованих залиха (3.230 КМ), амортизације нефинасијске имовине (312.273 КМ), расхода од усклађивања вриједности имовине (-16.237 КМ), датих помоћи у натури (84.545 КМ) и осталих расхода обрачунског карактера (3.070 КМ).

Према налазу ревизије расходи обрачунског карактера су потцијењени најмање за 34.327 КМ и износе 421.906 КМ

Расходи амортизације су исказани по основу обрачунате амортизације за зграде и објекте, опрему, нематеријалну имовину и остала средства која се амортизују. Код обрачуна амортизације за средства набављена 2017. године примјењене су годишње амортизационе стопе из Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16). За одређена стална средства која су дјелимично амортизована претходних година (2016. године и раније) по стопама које се разликују од стопа прописаних новим правилником нису се кориштене кориговане стопе.

Расходи по основу усклађивања вриједности имовине су исказани негативним салдом, а последица су неправилног евидентирања усклађивања вриједности финансијске имовине на основу пореских потраживања (више објашњено у тачки 6.2.1. извјештаја). Због погрешне примјене Упутства о примјени Међународног рачуноводственог стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16) расходи по основу усклађивања вриједности имовине су потцијењени за 16.237 КМ.

Такође расходи од усклађивања вриједности имовине су потцијењени за најмање 18.000 КМ за колико су прецијењена потраживања по основу продаје и извршених услуга јер потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци нису класификована као ненаплата нити је извршена њихова корекција у складу са чланом 73. став 2 Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17).

Дате помоћи у натури у износу 84.454 КМ односе се на уступљену опрему без накнаде ЈУ Дом за старија лица Калиновик.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (2.619.327 КМ) и расхода (2.419.400 КМ) исказан је позитиван финансијски резултат у износу 199.927 КМ. По налазу ревизије финансијски резултат мање је исказан за 192.139 КМ (мање су исказани приходи за 226.376 КМ и расходи за 34.237 КМ - образложено у тачкама: 6.1.1.1, 6.2.1 и 6.2.2. извјештаја).

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива Општине на дан 31.12.2017. године исказана је у нето износу од 12.562.693 КМ. Према налазу ревизије прецијењена је најмање за 75.814 КМ и износи 12.486.879 КМ (објашњења у тачкама 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја).

6.3.1.1. Краткорочна финансијска имовина

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у бруто износу 678.934 КМ, исправке вриједности 81.654 КМ односно нето вриједности 597.280 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти износе 320.583 КМ, а чине их средства на жиро рачунима (318.083 КМ), средства у благајни (500 КМ) и издвојена новчана средства и акредитиви (2.000 КМ). Издвојена новчана средства и акредитиви су прецијењени за износ 2.000 КМ због погрешно евидентиране уплате депозита за оснивање ЈУ „Дом за старија лица Калиновик“ за колико је потцијењена позиција Акције и учешћа у капиталу.

Краткорочна потраживања износе 217.705 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 80.241 КМ односно нето вриједности 137.464 КМ.

Потраживања по основу продаје и извршених услуга исказана су у нето износу 29.769 КМ, а односе се највише на потраживања по основу закупа. Потраживања по основу продаје и извршених услуга која нису наплаћена у року од 12 мјесеци у најмање износу од 18.000 КМ су прецијењена, јер нису класификована као ненаплатива нити је извршена њихова корекција у складу са чланом 73. став 2 Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, чиме су потцијењена спорна потраживања, корекција вриједности и расходи од усклађивања вриједности за исти износ.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су бруто износу од 121.560 КМ, исправке вриједности 80.241 КМ односно нето вриједности 41.319 КМ. Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе прецијењена су за 7.814 КМ и то због неправилно евидентираних почетних стања и третмана настанка потраживања која су потцијењена за 52.253 КМ (бруто вриједност) и због погрешног евидентирања смањења сумњивих и спорних потраживања из претходних година исправка вриједности је потцијењена у износу од 60.068 КМ. Није исправно извршено евидентирање насталих и наплаћених пореских и непореских потраживања и обрачунских прихода из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за 2017. годину (како је објашњено у тачки 6.2.1 извјештаја).

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана су потцијењена за 95.512

KM за колико су прецијењена дугорочна потраживања услед погрешне класификације по рочности, што није у складу са захтјевима параграфа 76. MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја.

Остала краткорочна потраживања исказана су у нето износу 66.376 KM и прецијењена су за 50.000 KM због евидентирања потраживања по основу грантова, за исти износ су прецијењени приходи (како је објашњено у тачки 6.1.1.1 извјештаја).

Краткорочна разграничења исказана су износу 6.053 KM.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти исказана су износу бруто износу 134.593 KM, исправке вриједности 1.413 KM односно нето вриједности 133.180 KM, а односе се највише потраживања Општине за суфинансирање пројекта ЈУ Дом за старија лица Калиновик у износу од 100.000 KM по основу програма јавних инвестиција Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 5/18).

Препоручује се начелнику општине да се

- на датум извјештавања врши процјена потраживања са становишта њихове наплативости како је дефинисано са чланом 73. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике

- евидентирање потраживања која доспјевају у периоду до годину дана од датума извјештавања врши у складу са захтјевима MPC- JC 1 Презентација финансијских извјештаја (параграф 76).

6.3.1.2. Дугорочна финансијска имовина

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у бруто вриједности 236.084 KM без исправке вриједности, а односи се на акције и учешћа у капиталу (2.000 KM) и дугорочна потраживања (234.084 KM). Укупна дугорочна потраживања се односе на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања прецијењена су за 95.512 KM за колико су потцијењени потраживања који доспјевају за наплату до годину дана (тачка 6.3.1.1 извјештаја). Акције и учешћа у капиталу су потцијењена за 2.000 KM због евидентираних уплате депозита средстава за оснивање ЈУ Дом за старија лица Калиновик на издвојена новчана средства и акредитиве.

6.3.1.3. Нефинансијска имовина у сталним средствима

Нефинансијска имовина у сталним средствима (произведена стална имовина, драгоцјености, непроизведена стална имовина, нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми и улагања на туђим некретнинама) исказана је у бруто износу од 14.786.715 KM, исправке вриједности 3.057.386 KM односно 11.729.329 KM нето вриједности.

У односу на претходни период вриједност нефинансијске сталне имовине је повећана по основу изградње објеката здравствених установа (201.778 KM), изградњом производно услужних објеката (42.150 KM), мостова (29.887 KM), водовода (22.277 KM), набавком превозних средстава (68.500 KM) и остале имовине.

Произведена стална имовина је исказана бруто вриједности 8.592.744 KM, исправке вриједности 3.057.361 KM односно 5.535.383 KM нето вриједности, а чине је: зграде и објекти 5.205.023 KM нето вриједности (стамбени објекти, објекти

здравствених институција, производно услужни објекти, путеви, водоводи и др.), постројења и опрема 256.730 КМ нето вриједности (аутомобили и друга опрема) и нематеријална произведена имовина 73.630 КМ нето вриједности (регулациони планови, рачунарски програми).

Имовина која је дата у закуп није евидентирана као инвестициона имовина у складу са параграфом 20. МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Уговором о закупу непокретности у својини општине Калиновик (од 24.11.2014 године) дата је у закуп комплекс фарма „Павловац“ с припадајућом инфраструктуром и земљиштем на период од 12 година.

Сходно наведеном инвестициона имовина је потцијењена у најмањем износу од 300.905 КМ док су прецијењени грађевински објекти за 173.958 КМ и земљиште за 126.947 КМ.

Непроизведена стална имовина исказана је у износу од 6.193.731 КМ и у потпуности се односи на земљиште.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми потцијењена је за 12.968 КМ за колико је прецијењена произведена стална имовине због погрешног евидентирања радова у току (асфалтирања стаза). Улагања у нефинансијску имовину у току године нису исказивана као нефинансијска имовина у припреми, већ директно евидентирала на нефинансијску имовину, што није у складу са чланом 37. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике

Препоручује се начелнику општине обезбједи да се имовина која је дата у закуп евидентира као инвестициона имовина у складу са параграфом 20. МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина и чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Општине на дан 31.12.2017. године исказана је у нето износу од 12.562.693 КМ. Према налазу ревизије потцијењена је најмање за 192.139 КМ.

6.3.2.1. Краткорочне обавезе

Краткорочне обавезе и разграничења исказани су у износу од 233.808 КМ, а чине их обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају до годину дана (102.883 КМ), обавезе из пословања (119.081 КМ), обавезе за субвенције грантове и дознаке (5.433 КМ), краткорочна резервисања и разграничења (1.077 КМ) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (4.785 КМ). Обавезе за лична примања износе 549 КМ јер је Општина бруто обавезе за децембарску плату исплатила 28.12.2017. године.

У периоду од датума извјештавања до 28.02.2018. године измирене су обавезе из претходног периода у укупном износу од 100.707 КМ.

6.3.2.2. Дугорочне обавезе

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 175.348 КМ и у потпуности се односе на кредит узет 2010. године од Нове банка а.д. Бања Лука у

износу од 850.000 КМ. Кредит је закључен на период од 10 година са грејс периодом од шест мјесеци и променљивом каматном стопом од 5,2%. Нова банка а.д. Бања Лука је пласирала средства на основу Правила пласмана средстава по кредитној линији ИРБ РС-Кредити за јединице локалне самоуправе. Намјена кредита је финансирање пројекта формирање пословне зоне и оспособљавање капацитета за прераду дрвета у Калиновику.

6.3.2.3. Властити извори

Властити извори су исказани у износу од 12.153.537 КМ а чине их трајни извори у износу од 6.235.993 КМ и финансијски резултат 5.917.544 КМ. Финансијски резултат се односи на финансијски резултат ранијих година (5.717.617 КМ) и финансијски резултат текуће године (199.927 КМ). Према налазу ревизије финансијски резултат текуће године је мање исказан за 192.139 КМ (образложено у тачки: 6.2.3. извјештаја).

На основу Инструкције Министарства финансија Републике Српске извршена је корекција почетног стања финансијског резултата ранијих година, а односи на безусловне донације (садашња вриједност имовине) које су се у складу са рачуноводственим политикама које су биле на снази до 31.12.2016. године исказивале на позицијама дугорочних и краткорочно разграничених прихода. Наведеном Инструкцијом о отварању почетног стања, извршено је пренос ових разграничених прихода у корист финансијског резултата ранијих година у укупном износу од 356.930 КМ.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина нема исказане позиције ванбилансне активне и пасивне. Општина није у ванбилансној евиденцији исказала вриједност од 13.412 КМ примљених банкарских гаранција за обезбјеђење од ризика реализације уговора, што је није у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности (2.651.088 КМ) и одливи из пословних активности (2.022.134 КМ), па је исказан позитиван нето новчани ток из пословних активности од 628.954. Одливи из инвестиционих активности су (442.765 КМ), а приливи (252 КМ) па је негативан новчани ток из инвестиционих активности (442.513 КМ). Негативан новчани ток из активности финансирања износи 97.195 КМ. Осим за више исказано крајње стање готовине за 2.000 КМ (како је објашњено у тачки 6.3.1.1 извјештаја) за колико је мање исказано одлива по основу инвестиционих активности, Биланс новчаних токова је састављен на начин како је то прописано чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и исти пружа релевантне информације о новчаним токовима у складу са МРС- ЈС 2 Извјештај о новчаним токовима (параграфи 21,25. и 26.).

6.5. Временска неограниченост пословања

Општина није у Напоменама уз финансијске извјештаје дала образложење везано за сталност пословања, што није у складу са МРС- ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38).

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Није било значајних пословних догађаја по основу којих би требало исказати потенцијалну имовину и потенцијалне обавезе у финансијским извјештајима Општине на дан 31.12.2017. године.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Општина је саставила Напомене уз финансијске извјештаје, али исте нису у потпуности састављене у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер нису објелодањене информације у вези: МРС-ЈС 17 Некретнине постројења и опрема (параграф 88 тачка е. и 89 тачка б. и ц.), МРС-ЈС 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене порези и преноси (параграф 106 тачка б.), информације о судским споровим, отписаним потраживањима и образложења везано за сталност пословања.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се напомене уз финансијске извјештаје у потпуности састављају у складу са захтјевима МРС- ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Горан Штрбац, с.р.

Љиљана Топић, с.р.